

NATUR- OG MILJØKLAGENÆVNET

Rentemestervej 8
2400 København NV
Telefon: 72 54 10 00
nmkn@nmkn.dk
www.nmkn.dk

06. juni 2014 • J.nr.: NMK-33-02030, NMK-41-00254 og NMK-34-00351 • Ref.: SSC-NMKN

AFGØRELSE

i sag om Københavns Kommunes vedtagelse af lokalplan 494 og kommuneplantillæg 15 med tilhørende miljørapport for Enghave Brygge og afgørelse om VVM-pligt for etablering af kanaler og opfyldning

Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse efter planlovens § 58, stk. 1, nr. 4¹ og miljøvurderingslovens § 16, stk. 1², jf. planlovens § 58, stk. 1, nr. 4.

Natur- og Miljøklagenævnet ophæver Københavns Kommunes endelige vedtagelse af kommuneplantillæg og lokalplan med tilhørende miljørapport offentliggjort 25. juli 2013, fordi nævnet ikke anser planlovens § 15a for opfyldt.

Natur- og Miljøklagenævnet har ikke givet medhold i de dele af klagerne, der drejer sig om planvedtagelserne og planlovens § 5j og 23c. Nævnet har herefter ikke fundet anledning til at tage stilling til de øvrige spørgsmål i klagerne.

Klagen over Københavns Kommunes afgørelse af 21. februar 2014 om VVM-pligt betragtes som bortfaldet som uaktuel.

Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17 i lov om Natur- og Miljøklagenævnet³. Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. planlovens § 62, stk. 1.

Afgørelsen er truffet af formanden på nævnets vegne, jf. § 9 i lov om Natur- og Miljøklagenævnet.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 587 af 27. maj 2013 om planlægning med senere ændringer

² Lovbekendtgørelse nr. 939 af 3. juli 2013 om miljøvurdering af planer og programmer.

³ Lovbekendtgørelse nr. 736 af 14. juni 2013 om Natur- og Miljøklagenævnet med senere ændringer

Klagen til Natur- og Miljøklagenævnet

Vedtægelsen af lokalplan 494 med tilhørende kommuneplantillæg og miljørapport er påklaget til Natur- og Miljøklagenævnet af en række lokalforeninger (Friluftsrådet København, Foreningen til Hovedstadens Forskønnelse, Københavns Roklub, Roklubben SAS og Havnelauget). Næstformanden for Havnelauget har stået for klagen til og kontakten med nævnet. Planvedtagelserne og miljørapporten er endvidere påklaget til nævnet af virksomheden MAN Diesel & Turbo. Klagerne er omfattende og gengives kun kortfattet i denne afgørelse.

En række lokalforeninger (Friluftsrådet København, Foreningen til Hovedstadens Forskønnelse, Københavns Roklub, Roklubben SAS, Vesterbro Trafik og Byrumsgruppe og Havnelauget) har ved fælles klage påklaget Københavns Kommunes afgørelse om VVM-pligt for et projekt vedrørende opfyldning og kanaler på Enghave Brygge.

Sagens oplysninger

Plangrundlaget

Københavns Kommune har 25. juli 2013 offentliggjort afgørelsen om at vedtage lokalplan 494 og kommuneplantillæg 15 med tilhørende miljørapport for Enghave Brygge. Planerne udgør det planmæssige grundlag for at omdanne det eksisterende industri- og havneområde omkring H.C. Ørstedsværket til et attraktivt, integreret byområde, der udnytter den optimale beliggenhed ved havnen samtidig med, at H.C. Ørstedsværket kan opretholdes som kraftvarmeværk, jf. uddrag af planens § 1.

Af offentliggørelsen af kommunens afgørelse om planvedtagelserne fremgår, at lokalplanen er ændret i forhold til det forslag, der tidligere er offentliggjort.

Et af emnerne i klagerne er planlovens § 15. Herom fremgår bl.a. af lokalplanen:

Af planens § 6, stk. 2, pkt. a) fremgår:

For område I-V gælder:

a) Ny bebyggelse skal opføres i overensstemmelse med den på tegning nr. 3 og 5 viste bebyggelsesplan som åbne karreer mrk. A, B, C, E, F, G, J, K, L, M, N2, N3 og O og fritliggende erhvervsbygninger inden for byggefelter mrk. D, H, I, N1 og P. Den eksisterende bebyggelse, der er markeret på tegning nr. 5 som bevarelsesværdig bebyggelse, indgår i bebyggelsesplanen. Denne bebyggelse må ikke nedrives, flyttes eller ombygges uden Teknik- og Miljøudvalgets særlige tilladelse.

Af lokalplanens § 10, stk. 2, om foranstaltninger mod forureningsgener fremgår:

Bebyggelse og ubebyggede arealer skal anvendes, placeres, jf. dog § 6, stk. 2, pkt. a), udføres og indrettes således, at beboere og brugere beskyttes mod støj og anden forurening fra virksomheder i og uden for området.

I en kommentar til planens § 10, stk. 2, er det anført:

Kommentar

Bestemmelsen indebærer, at der om fornødent skal stilles krav om, at randbebyggelsen langs Tømmergravsgade skal være opført, inden der gives ibrugtagningstilladelse til boliger i den bagvedliggende bebyggelse, og om eventuelle andre foranstaltninger, der er nødvendige for at forebygge forureningsgener fra eksisterende industrianlæg/kraftvarmeværkanlæg på matr.nr. 1454 Udenbys Vester Kvarter. Der henvises til Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 "Ekstern støj fra virksomheder" med tillæg af juli 2007. Bestemmelsen inde-

bærer endvidere, at der af hensyn til muligheden for luftforurening ikke kan gives byggetilladelser for bygningshøjder over 20 m, før der forelægges det nødvendige dokumentationsmateriale for Teknik- og Miljøforvaltningen til brug for dennes vurdering af, at kravene i § 10, stk. 2, er opfyldt. Der henvises til Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 "Ekstern støj fra virksomheder" med tillæg af juli 2007.

Planens § 12 handler om særlige fællesanlæg. Af en kommentar til planens § 12 om fællesanlæg fremgår kommunens bemærkninger om forudsætningerne for ibrugtagning sammenholdt med, hvornår fælleanlæg skal være etableret. Der er i kommentaren lagt op til en vis tidsmæssig forskydning for disse anlæg, herunder udarbejdelse af en tidsplan.

Af planens § 13, stk. 2, fremgår, at der skal være oprettet en grundejerforening senest, når den første ibrugtagningstilladelse gives til bebyggelse i området.

Lokalplanen indeholder ikke andre bestemmelser om forudsætninger for ibrugtagning.

Af lokalplanens redegørelse fremgår bl.a. følgende om Fingerplan 2007:

"Fingerplan 2007

Ifølge Fingerplan 2007, der er Miljøministeriets landsplandirektiv for planlægning i hovedstadsområdet, skal stationsnære områder udnyttes med bebyggelsesprocenter, der modsvarer den centrale beliggenhed og gode tilgængelighed. Det stationsnæreområde afgrænses med udgangspunkt i et cirkelslag på op til 1.000 m fra stationen. En del af Enghave Brygge ligger inden for denne afstand. Erhverv placeres derfor primært i denne zone.

Kommuneplan 2011 muliggør opfyld af havnearealer på 30.000 – 35.000 m² samt afgravning af tilsvarende areal til nye kanaler og havnebassiner. I lokalplanen reguleres dette konkret til ca. 35.000 m² opfyld og ca. 30.000 m² afgravning. Samlet set udvides byzonearealet i Enghave Brygge-området således med ca. 5.000 m². Af Planloven (§ 5 i, stk. 1, 1.) og landsplandirektivet Fingerplan 2007 (§ 6, stk. 1, 1.), fremgår det, at der ikke kan udlægges ny byzone i det indre storbyområde. Af bemærkningerne til Fingerplan 2007's bestemmelser om det indre storbyområde (§ 6), fremgår det, at der alene kan ske mindre justeringer af grænsen mellem by og vand i forbindelse med havneomdannelser. Kommunen anser det udvidede byzoneareal som værende inden for rammerne i Fingerplan 2007."

Af § 6 i Fingerplan 2007 fremgår bl.a.:

"§ 6. Kommuneplanlægningen i det indre storbyområde skal sikre,

1. at byudvikling, byomdannelse og lokalisering af byfunktioner sker inden for den eksisterende byzone og med hensyntagen til mulighederne for at styrke den kollektive trafikbetjening,

... .."

Af de generelle bemærkninger til § 6 fremgår bl.a. følgende af Fingerplan 2007:

"Ad. § 6.

Planloven fastlægger, at byudvikling og byomdannelse i det indre storbyområde sker inden for eksisterende byzone og med hensyntagen til mulighederne for at styrke den kollektive trafikbetjening. Der kan således ikke udlægges ny byzone i det indre storbyområde. Der kan alene ske mindre justeringer af grænsen mellem by og vand i forbindelse med havneomdannelser.

... .."

Kommunen har vurderet, at lokalplanen og kommuneplantillægget er omfattet af miljøvurderingslovens bilag 2, pkt. 10b "Infrastruktur – Anlægsarbejder i byzoner, herunder opførelse af butikcentre og parkeringspladser", og har forud for vedtagelsen af planerne foretaget en screening af disse i henhold til miljøvurderingsloven. Kommunen har vurderet, at planerne ikke er omfattet af undtagelsesbestemmelsen i lovens § 3, stk. 2, da der ikke er tale om et mindre område på lokalt plan, hvorfor der er udarbejdet en miljørapport.

Miljørapporten indeholder følgende hovedafsnit: Indledning, Høring af andre myndigheder, Resumé, Området og lokalplanens og kommuneplantillæggets indhold, Forhold til anden planlægning, Alternativer, Miljøbeskyttelsesmål og relationen til kommunens bæredygtighedsværktøj, Miljømæssige konsekvenser, Overvågning, MPP-scoping og Referencer.

Klagerne

De centrale emner i den meget omfattende klage med bilag fra lokalforeninger er:

- Kommunens tilladelse til udvidelse af byzone er i strid med planlovens § 5j, stk. 1.
- Kommunens tilladelse til højhusbyggeri ud i havnen uden hensyntagen til kystlandskabelige og bevaringsværdige helheder er i strid med planlovens § 11f, stk. 4, og § 16, stk. 4.
- Kommunen tilsidesætter ansvaret for sikring af værdifulde kulturmiljøer og andre væsentlige kulturhistoriske bevaringsværdier i strid med planlovens § 11a, punkt 15, jf. § 11f, stk. 4, og er i uoverensstemmelse med Kommuneplan 2011. I klagen er der en gennemgang af, hvordan bygningernes historie og egenart forsvinder, herunder at de sidste rester af det historiske industrihavnemiljø i Sydhavnen vil forsvinde. Det er også anført, at der er risiko for, at forholdene for beboerne på husbådene og roerne forringes i en sådan grad, at husbåde og roklubben må fraflytte området. Mangfoldigheden og det rekreative havnemiljø forsvinder.
- Informationen til offentligheden har været mangelfuld i strid med planlovens § 1, stk. 2. Der er henvist til, at de 91 Indsigelser fra borgere og foreninger mod planforslagene og de indsamlede ca. 7.500 underskrifter mod havneopfyldningen og højhusbyggeriet fra kommunen er tilbagevist med, at havneopfyldningsprojektet har været kendt siden 2002. Der er også henvist til, at den pjece, som blev udsendt i forbindelse med et borgermøde om planforslagene, indeholdt fejlbehæftede visualløsninger, idet bl.a. havneopfyldningen og bebyggelsens højde ikke fremgik korrekt. Kommunen har ikke korrigeret dette.
- Kommunen har ikke indkaldt ideer og forslag til planlægningsarbejdet, jf. planlovens § 23c, før kommuneplantillægget blev ændret.

Der er anmodet om, at klagen over planvedtagelserne tillægges opsættende virkning. Kommunen har i mail af 22. april 2014 oplyst, at der endnu ikke er udstedt byggetilladelser til realisering af plangrundlaget.

De centrale emner i klagen fra virksomheden er:

- Vedtagelsen af lokalplanen bør ophæves for så vidt angår delområde IV, der er udlagt til helårsboliger, og området bør udlægges til mindre støjfølsom anvendelse (planens § 3).
- De dele af lokalplanen der fastsætter, at der kan etableres anløbspadser for lystbåde og i øvrigt kan placeres husbåde langs Frederiksholmsløbet, bør ophæves (planens § 5, stk. 8 og stk. 9, samt § 6, stk. 4).

- Kommunen har tilsidesat planlovens § 15a, da lokalplanen udlægger støjbelastede arealer til støjfølsom anvendelse, da det er den faktiske anvendelse i et område, der afgør, hvilke støjgrænser, der skal overholdes – ikke hvad området overordnet er udlagt til.

Disse emner er uddybet ved virksomhedens beskrivelse, hvoraf det bl.a. fremgår, at virksomheden ligger på den sydlige side af Frederiksholmsløbet og således er nabo til lokalplanområdets sydlige del. Lokalplanens byggefelt M ligger omtrent over for virksomheden. Byggefelt O ligger øst for byggefelt M. Byggefelt L ligger vest for byggefelt M. Byggefelterne opstår ved udgravning til kanaler på Enghave Brygge og ved opfyldning af dele af Frederiksholmsløbet. Afstanden til byggefelt M vil således blive reduceret med ca. 10 m sammenholdt med afstanden til den nuværende kaj på Enghave Brygge, og husbådene placeres vinkelret på og langs med byggefelterne i Frederiksholmsløbet. Der fastsættes ikke bestemmelser som afskærmende foranstaltninger i lokalplanen, hvilket formentlig heller ikke er teknisk muligt. Det er virksomhedens opfattelse, at kommunen udlægger støjbelastede arealer til støjfølsom anvendelse.

Herefter er der i klagen en gennemgang af de vejledende grænser for støj, og det oplyses, at hovedaktiviteten på virksomheden er produktion af komponenter til skibsmotorer. Desuden foregår der produktforbedring og udvikling. Virksomheden har en revideret miljøgodkendelse fra juni 2003, og kommunen fik i september 2006 udarbejdet en rapport om beregning af ekstern støj fra virksomheden. Formålet med rapporten var at undersøge, om der kunne udlægges arealer omkring virksomheden til boligområder og husbåde.

Virksomheden har også henvist til kommunens oplysninger om nedbringelse af støjbelastninger i byomdannelsesområder i lokalplanens miljørapport, og til den kommenterede planlovs beskrivelse af formål og baggrund for bestemmelsen i planlovens § 15a samt til, at det af kommunens miljørapport fremgår, at støjberregninger viser, at virksomheden kan overholde støjgrænserne for erhverv uden for eget skel.

Støjen fra virksomheden er især genereret af trafik på virksomheden, der specielt finder sted på området ned mod Frederiksholmsløbet og dermed overmod Enghave Brygge, fordi virksomhedens spån-containerne befinder sig her. Det er ikke muligt at dæmpe den almindelige støj yderligere i forhold til de tiltag, som allerede er foretaget, jf. den reviderede miljøgodkendelse.

Virksomheden har allerede i planlægningsfasen gjort kommunen opmærksom på, at støjen fra virksomheden forhindrer, at der kan opføres bolliger på Enghave Brygge.

Sammenfattende er det anført, at kommunen har planlagt for støjfølsom anvendelse på et støjbelastet areal, hvilket er i strid med planlovens § 15a – både for så vidt angår de nye boliger, husbåde og lystbådehavnen, der må betragtes som et rekreativt område.

VVM

Københavns Kommune har den 29. maj 2012 truffet afgørelse om, at byudvikling af Enghave Brygge ikke er VVM-pligtig. Afgørelsen blev offentliggjort den 6. juni 2012.

Afgørelsen blev påklaget af Friluftsrådet København, Foreningen til Hovedstadens Forskønnelse, Københavns Roklub, Roklubben SAS og Havnelauget ved en fælles klage.

Det var i klagen navnlig anført, at projektet var VVM-pligtigt og forudsatte en VVM-tilladelse for projektet i sin helhed. Klagerne anførte, at det var i strid med VVM-reglerne; når kommunen lagde op til screening af delprojekter, efterhånden som projektet skred frem, i stedet for VVM-vurdering af det samlede projekt.

Nævnet afviste med afgørelse af 25. november 2013 at behandle klagen over kommunens VVM-screening for byudvikling af Enghave Brygge, da klagen var indgivet efter klagefristens udløb. Det blev i den sammenhæng oplyst:

”For så vidt angår det i klagen anførte om VVM-screening af det samlede projekt bemærkes, at dette synspunkt i givet fald må gøres gældende i forbindelse med en klage over kommunens VVM-screening af kanaler og opfyldninger på Enghave Brygge, som kommunen efter det oplyste arbejder på.”

Københavns Kommune modtog den 1. februar 2014 en anmeldelse af et projekt om kanaler og opfyldning på Enghave Brygge.

Københavns Kommune har vurderet, at det anmeldte projekt er omfattet af VVM-bekendtgørelsens bilag 2, punkt 11f ”Anlæg af vandveje og kanalbygning udenfor søterritoriet samt regulering af vandløb” og punkt 12b ”Anlæg til bortskaffelse af affald”.

Kommunen har foretaget en screening af projektet efter reglerne i VVM-bekendtgørelsen.

Kommunen har i forbindelse med screeningen anvendt et skema, hvor en række forhold er vurderet. Kommunen har bl.a. vurderet det ansøgte karakteristika, projektets placering og den miljømæssige sårbarhed i de geografiske områder, der bliver berørt af projektet.

Københavns Kommune har på baggrund af den foretagne screening truffet afgørelse om, at projektet er VVM-pligtigt.

Klagen

Det centrale emne i klagen fra lokalforeninger er:

- Påbegyndelsen af Enghave Brygge-projektet er i sin helhed VVM-pligtigt og det er i strid med reglerne, når kommunen lægger op til at screene delprojekter, fremfor det samlede projekt. Spørgsmål om overholdelse af Seveso-direktivet om risikovirksomheder bør inddrages i VVM-vurderingen.

Kommunens udtalelser

Plangrundlaget

Kommunen har til lokalforeningernes klage i brev af 11. september 2013 bl.a. oplyst (gengives ikke i sin helhed):

Byudvikling og byomdannelse i det indre storbyområde skal ske inden for eksisterende byzone, jf. § 5j, stk. 1. Af stk. 4 fremgår det bl.a., at miljøministeren kan foretage mindre betydende fravigelser fra stk. 1. Ifølge bemærkningerne til § 6 i Fingerplan 2007 kan der ikke udlægges ny byzone i det indre storbyområde, men dog kan der ske mindre justeringer af grænsen mellem by og vand i forbindelse med havneomdannelser. Opfyldning af havneområder er ikke i sig selv reguleret af § 5j, stk. 1. Først når arealerne overføres til byzone, skal det vurderes, om dette kan se i overensstemmelse

med § 5j, stk. 1. Men selv om udlæg af et nyt byzoneareal først er sket med lokalplan 494, har det i kommunens planlægning gennem en længere årrække været fastlagt, at der skulle ske byudvikling på opfyldte arealer omkring Enghave Brygge. Kommuneplantillæg 15 åbner således ikke op for yderligere opfyldning ud over, hvad der allerede har været gældende med Kommuneplan 2009 og 2011, men konkretiserer det opfyldte areals form som grundlag for lokalplanen.

Kommunen har allerede i forbindelse med udarbejdelsen af Kommuneplan 2009 drøftet spørgsmål om opfyld og afgravning på Enghave Brygge med den daværende By- og Landskabsstyrelse. Det blev vurderet, at opfyld og afgravning ville tilvejebringe et nettoareal til overførsel til byzone, som lå inden for de mindre justeringer af grænsen mellem by og vand, der kan foretages efter den gældende praksis uden udstedelsen af et landsplandirektiv.

Efterfølgende indgik opfyld og afgravning i rammen for Enghave Brygge i Kommuneplan 2009 med teksten:

"... Bebyggelse skal overvejende placeres langs et i lokalplan fastlagt kanalsystem med størrelsesordenen 30-35.000 m² vandarealer, der udgraves. Der kan opfyldes vandarealer langs havneløbet og Frederiksholmsløbet af samme størrelsesorden...."

I høring af forslag til Kommuneplan 2009 fremkom staten ikke med indsigelser mod rammens formulering, og kommunen uddrog heraf, og i forlængelse af drøftelsen med styrelsen, at rammen er i overensstemmelse med planlovens § 5j samt Fingerplan 2007. Bestemmelserne om opfyld og afgravning for Enghave Brygge blev videreført uændret i Kommuneplan 2011 og omfanget af opfyld er ikke udvidet med kommuneplantillæg nr. 15.

Naturstyrelsen har i andre sager vurderet bagatelgrænsen for justering af areal til byzone til ca. 1 ha., samt at denne beregnes som nettodifferencen efter opfyld og afgravning⁴.

Om det i klagen anførte om planlovens §§ 11 f, stk. 4 og § 16, stk. 4, samt §§ 11 a, pkt. 15 og § 11 f, stk. 4, og H.C. Ørstedværket, Uniscrapbygningen, Pumpehuset og forholdene for husbåde og robåde i Tømmergraven har kommunen navnlig anført:

Ved fastlæggelse af rammerne i kommuneplanen for det aktuelle område er der foretaget de vurderinger, der er krævet i § 11 f, stk. 4. I relation til planlovens § 16, stk. 4, skal bemærkes, at der på

---

⁴ I mail af 20. oktober 2011 fra Naturstyrelsen Roskilde til kommunen fremgår det bl.a.: "Ifølge planlovens § 5j, stk. 1, nr. 1, skal byudvikling og byomdannelse i det indre storbyområde ske indenfor eksisterende byzone. Fingerplan 2007 gentager planlovens regel om, at der ikke kan udlægges ny byzone i det indre storbyområde. Som det fremgår af bemærkningerne til Fingerplanens bestemmelser om det indre storbyområde (§ 6), kan der dog ske mindre justeringer af grænsen mellem by og vand i forbindelse med havneomdannelser. Naturstyrelsen Roskilde skal bemærke, at vedrørende det opfyldte areals størrelse er der etableret praksis for, at nyudlæg på op til omkring 1 ha kan accepteres uden landsplandirektiv, mens nyudlæg på 1-5 ha kræver landsplandirektiv, og nyudlæg over 5 ha kræver ændring af planloven." I mail af 18. september 2008 i sag vedrørende Marmormolen udtaler By- og Landskabsstyrelsen følgende: "Kommunen har fremsendt vedhæftede skitse "Grundarealer for Marmormolen" og arealoppgørelse "Marmormolens arealer", begge dateret 10. september 2008, med henblik på at få en forhåndstilkendegivelse fra By- og Landskabsstyrelsen vedr. omfanget af planlagte opfyldninger og udlæg af byzone ved Marmormolen. På det foreliggende grundlag vurderer styrelsen, at det planlagte omfang af opfyldning og udlæg af ny byzone (11.725 m²) er på grænsen af, hvad der kan betegnes som en mindre justering, men det vurderes i det konkrete tilfælde at kunne rummes inden for Fingerplanens rammer uden at kræve nyt landsplandirektiv."

s. 27 i lokalplanen er redegjort for forholdet til kystnærhedszonen. For så vidt angår de kystnære dele af byzonen, ligger dele af området indenfor denne. I redegørelsen for lokalplanen i øvrigt er der udførlige beskrivelser af, hvordan forholdene er før bebyggelse, og hvordan de vil blive, hvis planerne udnyttes. Disse beskrivelser er suppleret med et omfattende illustrationsmateriale. I den tilhørende miljørapport er de visuelle effekter af planernes gennemførelse endvidere beskrevet. Disse beskrivelser og illustrationer skal udgøre grundlaget for, at borgerne i høringsperioden har det tilstrækkelige grundlag for at kunne tage stilling til planerne og fremsætte eventuelle bemærkninger til dem. Det er kommunens vurdering, at det har været muligt, og at det er Borgerrepræsentationen, der har kompetencen til at tage stilling til, om planerne skal vedtages med de valgte løsninger.

H.C. Ørstedværket er udpeget som Industri kulturminde i Kommuneplan 2011. Hensynet hertil er bl.a. varetaget ved fastlæggelse af en bebyggelsesplan, der friholder området op til værket for bebyggelse, og her fastlægges en park. Den maksimale bebyggeshøjde er desuden fastlagt af hensyn til værket. Bebyggelsen tættest på værket kan opføres i 3-6 etager og op til 7 etager mod Tømmergravsgade. Her er der mulighed for enkelte bygninger i 9 etager. Værket vil således fortsat fremstå som et markant landemærke, og bebyggelsen vil ikke betyde, at værket lukkes inde. Værket ligger stadig helt frit mod Vasbygade. Ved åbningen i bebyggelsen, havnebassinet mellem blok J og F, er der frit indsyn til værkets område. Kommunen har skønnet, at sporene efter infrastrukturen ikke har en sådan karakter, at de bør bevares ved en ændring af området. Der er således foretaget en omhyggelig vurdering af, hvilke forhold der bør tilgodeses ved planlægning for området, hvilket er formålet med udpegningen i kommuneplanen.

Af lokalplanens § 6, stk. 2 a) fremgår det, at "Uniscrapbygningen" og "Pumpehuset" ikke må rives ned, flyttes eller ombygges uden særlig tilladelse. Begge bygninger er endvidere integreret i bebyggelsesplanen. Bygningerne har bevaringsværdi henholdsvis 2 og 3, men de er ikke fredede. Det er således op til kommunens skøn, om de skal bevares og hvordan, de skal indgå i en bebyggelsesplan. Der er ikke krav om, at der i denne vurdering skal indgå, at de kan indgå i området som hidtil.

Der er efter kommunens opfattelse ikke regler i planloven, der forhindrer, at der kan planlægges som sket i området ved Tømmergraven. I lokalplanen er der redegjort for skyggevirkningerne, og der ligger også en vindanalyse til grund for planlægningen.

Om offentlighedens inddragelse har kommunen bl.a. oplyst:

Der har været arbejdet med en planlægning for hele Sydhavnsområdet i mange år ud fra en helhedsplan, som også har ligget til grund for de lokalplaner, der ligger syd for det aktuelle planområde.

Beslutningen om muligheden for byudvikling med nyt opfyld og kanaler er taget i forbindelse med vedtagelse af Kommuneplan 2009 og igen med vedtagelsen af Kommuneplan 2011. Begge kommuneplaner har været i offentlig høring i 8 uger med offentlige borgermøder samt annoncering i lokalblade, landsdækkende aviser og på kommunens hjemmeside. Såvel kommuneplan 2009 som den gældende kommuneplan 2011 er offentligt bekendtgjort på kommunens hjemmeside, ligesom kommuneplanerne er indberettet til Plansystem.dk. Kommuneplan 2009 har i hele perioden frem til Kommuneplan 2011 været offentligt tilgængelig bl.a. på kommunens hjemmeside. Den gældende digitale Kommuneplan 2011 er bl.a. at forefinde på kommunens hjemmeside på www.kk.dk/kp11

I forløbet op til offentliggørelse af lokalplanen har der været holdt møder med Vesterbro Lokaludvalg og forskellige interessenter inden for området. Grundejere har krav på, at kommunen udarbejder et forslag til lokalplan, der er i overensstemmelse med kommuneplanen, men ikke at lokalplanen vedtages endeligt. Lokalplanen er overordnet i overensstemmelse med kommuneplanen, bortset fra enkelte mindre ændringer, som er indarbejdet i kommuneplantillæg nr. 15. Kommunen har vurderet, at forslaget til ændringer af kommuneplanrammerne er mindre ændringer og at de ikke strider mod planens hovedprincipper. Forslaget er på den baggrund omfattet af bestemmelsen om planændringer uden krav om foroffentlighed, jf. planlovens § 23 c.

Følgende er ændret med tillæg nr. 15 til Kommuneplan 2011:

- Kommuneplanrammerne ændres fra et samlet C-område (blandede boliger og erhverv med en boligandel på min. 75 %) til henholdsvis et B-område (boliger) og et S-område (overvejende erhverv) med stort set samme samlede bolig- og erhvervsfordeling.
- Rammeafgrænsningen mod havnen er konkretiseret, således at den endelige udformning af opfyld udgør rammens grænse.
- Den samlede bebyggelsesprocent ændres fra 150 til ca. 155.
- Afgrænsningen af det udpegede lokalcenter til detailhandel ændres, men de gældende bestemmelser for butiksstørrelser og samlet butiksareal fastholdes uændret.
- For T-området (tekniske formål) ændres bemærkningerne til rammerne, således at miljøklasser og afstandskrav fastlægges endeligt i lokalplanen.
- Afgrænsningen af rammeområdet til husbåde tilpasses det opfyldte områdes afgrænsning, men bestemmelserne for rammeområdet fastholdes uændret.

Der er givet skriftlig underretning til den kreds, der er nævnt i planlovens § 26. Der er ikke krav til den skriftlige underretning, men det antages, at den skal ske fortrinsvis ved brev. Dog kan den, for så vidt angår lejere og brugere, også ske ved adresseløse forsendelser. Kommunen har valgt at udsende foldere, som sendes som brev (altså med fuld adresse) til ejere og som adresseløse forsendelser til lejere og brugere. Der er udsendt ca. 1.600 foldere, og kredsen omfatter blandt andet en række ejendomme på Havneholmen og på Islands Brygge. Kommunen har generelt valgt at foretage den skriftlige underretning med en folder, idet folderen anses for at være mere illustrativ og inspirerende end et kort, almindeligt brev uden billeder og tegninger. Folderne opfylder efter kommunens opfattelse alle lovens krav.

For så vidt angår Enghave Brygge-folderen fremgår det således også tydeligt såvel på midtersiderne som på bagsiden, hvor man kan finde selve forslagene, hvornår og hvor der afholdes borgermøde om planforslagene, samt hvad de midlertidige retsvirkninger er. Der er i folderen valgt illustrationer, der også findes i selve lokalplanforslaget, men det er selvfølgelig ikke muligt at illustrere alle aspekter af planerne. Folderens forside viser de eksisterende forhold i området. Muligheden for opfyld er vedtaget med Kommuneplan 2011, der ligger til grund for lokalplanforslaget. Det er derfor valgt at lægge vægt på de kommende bebyggelsesmuligheder i folderen. Som det fremgår af billedteksten, er illustrationen på midtersiden en visualisering af havnepromenaden, som er valgt for at give borgeren et indtryk af denne. Visualiseringen giver samtidig et overordnet indtryk af volumenerne i området. Ved siden af visualiseringen er vist bebyggelsesplanen for området, som viser den fulde planlagte bebyggelse. Formålet med folderen for Enghave Brygge har været at orientere om, at der planlægges for det pågældende område, og at få borgeren til at søge mere information f.eks. ved at deltage i borgermødet. Visualiseringen på midtersiderne har skullet medvirke til at skabe et blikfang og en interesse for folderen og for planforslagene blandt borgerne. Kommunen vurderer, at der har været

stor offentlig opmærksomhed omkring forslagene og en høj deltagelse i borgermødet set i forhold til andre planer. Høringsmateriale og høringsmåden opfylder i det hele efter kommunens opfattelse til fulde planlovens krav.

Om området fremgik af Kommuneplan 2011: Rammer for byudvikling – særlige bestemmelser – C2:

Området indgår i byomdannelsesområdet Sydhavnen. Områderne kan udbygges i 1. del af planperioden. Boligandelen i områderne under ét skal mindst være 75 procent. Erhverv skal helt overvejende placeres i den nordlige og vestligste del af området. I lokalplan kan den maksimale bygningshøjde fastsættes til 39 m samt 75 m for ét højhus, såfremt forurening fra omkringliggende virksomheder ikke er til hinder herfor. Bebyggelse skal overvejende placeres langs et i lokalplan fastlagt kanalsystem med størrelsesordenen 30-35.000 m² vandarealer, der udgraves. Der kan opfyldes vandarealer langs havneløbet og Frederiksholmsløbet af samme størrelsesorden. Langs kajerne kan der efter bestemmelser fastlagt i lokalplan etableres træbrygger. Den maksimale bebyggelsesprocent og friarealer gælder for områderne under ét, inklusive udgravede kanaler m.v. Mindst 80 procent af parkeringsarealerne i områderne under ét skal etableres i underjordiske anlæg eller i konstruktion. Så længe H.C. Ørstedværket forhindrer forureningsfølsom anvendelse, opretholdes det eksisterende plangrundlag i Kommuneplan 1997 – J1 og T2. Bestemmelserne gælder for rammeid. 681 og 3510.

Kommunen har til virksomhedens klage i brev af 11. september 2013 bl.a. oplyst (gengives ikke i sin helhed), at kommunen i sin planlægning har været opmærksom på de støjproblematikker, der knytter sig til virksomhedens drift. I redegørelsen for lokalplanen og den tilhørende miljørapport er der således redegjort for disse forhold. Kommunen er bevidst om ikke at planlægge for støjfølsom anvendelse, medmindre der er sikkerhed for, at støj, herunder støj fra virksomheder, kan håndteres.

I lokalplanens § 10, stk. 2, er der derfor indsat en bestemmelse om, at bebyggelse og ubebyggede arealer skal anvendes, placeres, udføres og indrettes således, at beboere og brugere beskyttes mod støj og anden forurening fra virksomheder i og uden for lokalplanområdet. Denne bestemmelse udgør i dette tilfælde kravet i planlovens § 15a om, at lokalplanens skal indeholde bestemmelser om støjafskærmning.

For så vidt angår boliger og husbåde, der anvendes til permanent ophold betyder det, at det i forbindelse med ansøgning om byggetilladelse skal dokumenteres, at de vejledende støjgrænser kan overholdes. Der er ikke tale om voldsom støj fra virksomheden, og det er kommunens vurdering, at det vil være muligt at støjisolere den kommende bebyggelse uden større teknisk eller økonomisk vanskeligheder. Bebyggelsen er i øvrigt placeret, så den skærmer for friarealerne inde i karreen, og derfor kan støjgrænserne overholdes her.

Husbåde, der anvendes til permanent ophold, skal der ligeledes søges om byggetilladelse til, hvor det skal dokumenteres, at støjgrænserne kan overholdes. Hvis man ikke kan det, kan der ikke opnås byggetilladelse. For lystbåde gælder kravet i § 10, stk. 2, også. Her er der imidlertid ikke tale om permanent ophold, men om almindelig brug af vand. Kommunen vil derfor formentlig se lidt mere lempeligt på, om støjgrænserne kan overholdes, og virksomhedens miljøkrav vil ikke blive skærpet, fordi der ligger lystbåde i Frederiksholmsløbet.

Det er derfor kommunens opfattelse, at det for alle tre kategorier betyder, at virksomheden ikke vil kunne blive mødt med krav om støjdæmpning af sine aktiviteter af hensyn til de nytilkomne anven-

delser. Det er også kommunens opfattelse, at de støjfølsomme anvendelser vil kunne indrettes således, at der er taget tilstrækkeligt hensyn til dem.

VVM

Københavns Kommune har bemærket til klagen, at en grundejer i maj 2012 anmeldte byudviklingen af Enghave Brygge efter VVM-bekendtgørelsen. Anmeldelsen omfattede det byudviklingsprojekt, der danner grundlag for lokalplanen. Københavns Kommune vurderede, at det var væsentligt for den videre lokalplanproces at vide, om projektet var VVM-pligtigt, og kommunen fandt det derfor hensigtsmæssigt at gennemføre en VVM-screening af byudviklingen på dette tidspunkt.

Københavns Kommune foretog på den baggrund en VVM-screening af byudviklingen, som omfattede omdannelse af et ekstensivt udnyttet havne- og erhvervsområde til et moderne, blandet bolig- og erhvervsområde. VVM-screeningen af byudviklingen omfattede den trafik, som byudviklingen afleder, støj- og luftforurening fra trafikken til og fra området, påvirkning af bygningskulturmiljøet, klima samt klimasikring og påvirkning af miljøet som følge af håndtering af forurenede jord. Kommunen vurderede i VVM-screeningen, at selve byudviklingen af området ikke ville give anledning til væsentlige påvirkninger af miljøet og dermed ikke er VVM-pligtig.

Planerne for opfyldninger og anlæg af kanaler var på dette tidspunkt ikke konkrete nok til en anmeldelse efter VVM-bekendtgørelsen og en VVM-screening. Der kunne således ikke gennemføres en samlet VVM-screening af disse anlægsprojekter. Københavns Kommune og Kystdirektoratet har siden hen modtaget en anmeldelse efter VVM-bekendtgørelsen af kanaler og opfyldninger på Enghave Brygge.

Københavns Kommune oplyser, at den VVM-redegørelse, der er under udarbejdelse omfatter miljøpåvirkninger ikke kun fra kanaler og opfyldning, men fra hele byudviklingsprojektet. Kommunen bemærker, at en række af de forhold, der fremgår af klagen er medtaget i den igangværende VVM-redegørelse, herunder risiko for spredning af sediment samt projektets påvirkning af vandmiljøet.

Supplerende indlæg fra klagerne

Lokalforenningernes repræsentant har i mail af 30. september 2013 fastholdt emnerne i klagen og uddybet disse. Det er også anført, at det er en mangel ved miljørapporten, at der intet fremgår om, hvilke forholdsregler kommunen vil tage for at forhindre spredning af forurening (tungmetaller) ved fjernelse af skrot fra havnebunden og ved udgravning med spunsning og fundamentering (indlægget er alene gengivet kort i denne fremstilling).

Virksomheden har i indlæg af 2. oktober 2013 fastholdt emnerne i klagen og uddybet disse. Endvidere er det anført, at kommunen har tilsidesat miljøvurderingslovens § 9, stk. 1, idet kommunen ikke har taget behørigt hensyn til miljørapportens konklusioner i forbindelse med den endelige vedtagelse af lokalplanen (indlægget er alene gengivet kort i denne fremstilling).

Natur- og Miljøklagenævnets bemærkninger og afgørelse

Der er anmodet om, at klagen tillægges opsættende virkning. Kommunen har i mail af 22. april 2014 oplyst, at der endnu ikke er udstedt byggetilladelse til realisering af plangrundlaget. Nævnet har på den baggrund ikke fundet anledning til at træffe delafgørelse om dette spørgsmål.

Efter planlovens § 58, stk. 1, nr. 4, kan Natur- og Miljøklagenævnet tage stilling til retlige spørgsmål i forbindelse med en kommunes afgørelse efter planloven. Det vil for planer sige, at nævnet kan behandle klager over, at vedtagelsen ikke er sket i overensstemmelse med de retningslinjer, der er fastsat i planlovens kapitel 6 om planers tilvejebringelse. Uenighed i planens indhold eller hensigtsmæssighed er derimod ikke et retligt spørgsmål, som kan efterprøves. Det er ligeledes et retligt spørgsmål, om Københavns Kommunes afgørelse i henhold til reglerne om VVM, der er fastsat i planloven og VVM-bekendtgørelsen, er korrekt.

Begrænsningen af Natur- og Miljøklagenævnets prøvelse til retlige spørgsmål betyder også, at en kommune til enhver tid kan beslutte at tilvejebringe planforslag og ændringsforslag til de eksisterende kommunale planer i overensstemmelse med de procedurer, som er fastsat i planlovens kapitel 6, når det er planlægningsmæssigt relevant. Nævnet har således ikke mulighed for at pålægge en kommune at tilvejebringe lokal- eller kommuneplaner med et bestemt (og for klagerne mere hensigtsmæssigt) indhold.

I henhold til miljøvurderingslovens § 16, stk. 1, kan afgørelser efter loven påklages efter de regler, der er fastsat i den lovgivning, som planen eller programmet er udarbejdet i henhold til. Lokalplanen og kommuneplantillægget er udarbejdet i henhold til planloven.

Det er et retligt spørgsmål, om Københavns Kommunes afgørelse i henhold til reglerne om miljøvurdering, der er fastsat i miljøvurderingsloven, er korrekt.

Planlovens § 5j

Den ene af klagerne har anført, at kommuneplantillæggets udlæg af nye arealer i byzone er i strid med Fingerplan 2007 og dermed planlovens § 5j. Kommunen har herom bl.a. oplyst i lokalplanens redegørelse, at Kommuneplan 2011 mulliggør opfyld af havnearealer på 30.000 – 35.000 m² samt afgravning af tilsvarende areal til nye kanaler og havnebassiner. I lokalplanen reguleres dette konkret til ca. 35.000 m² opfyld og ca. 30.000 m² afgravning. Samlet set udvides byzonearealet i Enghave Brygge-området således med ca. 5.000 m².

Efter planlovens § 11a, stk. 1, nr. 21, skal kommuneplanen indeholde retningslinjer for bl.a. realisering af regler eller beslutninger efter lovens §§ 3 og 5 j. Det påklagede kommuneplantillæg må således ikke stride mod Miljøministeriets Landsplandirektiv – Fingerplan 2007.

Af § 5j, stk. 1, nr. 1, fremgår, at kommuneplanlægningen i hovedstadsområdet skal sikre, at byudvikling og byomdannelse i det indre storbyområde sker inden for eksisterende byzone og med hensyntagen til mullighederne for at styrke den kollektive trafikbetjening.

Af § 5j, stk. 4, fremgår, at miljøministeren fastsætter regler efter § 3, stk. 1, der konkretiserer de i § 5 i og i stk. 1 og 3 nævnte overordnede principper for planlægningen i hovedstadsområdet. Miljøministeren kan herunder foretage mindre betydende fravigelser fra stk. 1, jf. planlovens § 5j, stk. 4.

Det er ikke Natur- og Miljøklagenævnets vurdering, at kommuneplantillæg nr. 15 og lokalplan 494 for Enghave Brygge er vedtaget i strid med Miljøministeriets Landsplandirektiv – Fingerplan 2007.

Af § 6, stk. 1, nr. i Fingerplan 2007 fremgår, at kommuneplanlægningen i det indre storbyområde skal sikre, at byudvikling, byomdannelse og lokalisering af byfunktioner sker inden for den eksisterende byzone og med hensyntagen til mullighederne for at styrke den kollektive trafikbetjening.

Det er i en kommentar hertil anført, at der alene kan ske mindre justeringer af grænsen mellem by og vand i forbindelse med havneomdannelser.

Herudover er det også indgået i nævnets vurdering, at det i kommunens planlægning gennem en længere årrække har været fastlagt, at der skulle ske byudvikling på opfyldte arealer omkring Enghave Brygge. Kommuneplantillægget udmønter således den opfyldning, der har været forudsat i de gældende Kommuneplan 2009 og 2011, og med lokalplanen konkretiseres arealets udformning. Efter det oplyste er der i øvrigt ikke fremsat indsigelse over for planlægningen for havneomdannelse i forbindelse med vedtagelsen af Kommuneplan 2009 eller Kommuneplan 2011.

Natur- og Miljøklagenævnet kan på den baggrund ikke give medhold i den del af klagerne, der handler om, at kommuneplantillægget og lokalplanen, der er vedtaget af Københavns Kommune og offentliggjort 25. juli 2013, er i strid med Miljøministeriets Landsplandirektiv for hovedstadsområdet planlægning – Fingerplan 2007.

Planlovens § 23c

Den ene af klagerne har påpeget, at kommunen ikke har indkaldt ideer og forslag til planlægningsarbejdet, jf. planlovens § 23c, før kommuneplantillægget blev ændret. Kommunen har derfor redegjort for offentlighedens inddragelse i planlægningsarbejdet og navnlig anført, at der har været arbejdet med en planlægning for hele Sydhavnsområdet i mange år ud fra en helhedsplan, som også har ligget til grund for de lokalplaner, der ligger syd for det aktuelle planområde. Beslutningen om muligheden for byudvikling med nyt opfyld og kanaler er taget i forbindelse med vedtagelse af Kommuneplan 2009 og igen med vedtagelsen af Kommuneplan 2011.

Lokalplanen er overordnet i overensstemmelse med kommuneplanen, bortset fra enkelte mindre ændringer, som er indarbejdet i kommuneplantillægget. Det er kommunens vurdering, at der er tale om mindre ændringer og at de ikke strider mod planens hovedprincipper. Kommunen har derfor undladt at indkalde ideer og forslag m.v., jf. § 23c. Der er redegjort for indholdet af de eksisterende rammer i Kommuneplan 2011 og de nye rammer i Kommuneplantillæg 15 i sagsfremstillingen ovenfor.

Planlovens § 23c fastsætter proceduren for ændringer af kommuneplanen, når der er tale om ændringer, der ikke er truffet beslutning om i en strategi efter § 23a.

En kommune kan tilvejebringe forslag til ændringer af kommuneplanen, der ikke er truffet beslutning om i en strategi, der er vedtaget og offentliggjort efter reglerne i § 23a. Før udarbejdelsen af sådanne forslag skal kommunen indkalde ideer og forslag m.v. med henblik på planlægningsarbejdet. Ved mindre ændringer i en kommuneplans rammedel, der ikke strider mod planens hovedprincipper, samt ved uvæsentlige ændringer i planens hovedstruktur kan kommunen dog undlade at indkalde ideer og forslag m.v., jf. planlovens § 23c, stk. 1.

Det fremgår af forarbejderne til § 23c, at der "ved mindre kommuneplantillæg" navnlig tænkes på ganske små rammeændringer foranlediget af et lokalplanforslag, som, f.eks. mindre reguleringer af grænserne mellem områder med forskellige anvendelsesbestemmelser eller justeringer af bestemmelser om maksimal højde, bebyggelsesprocent m.v.

Natur- og Miljøklagenævnet vurderer, at disse ændringer må betragtes som en mindre ændring, der er omfattet af undtagelsen i planlovens § 23c, stk. 1, 3. pkt. og derfor ikke kræver indkaldelse af ideer og forslag. Rammeændringerne strider ikke mod kommuneplanens hovedprincipper.

Nævnet har derfor ikke givet medhold i den del af klagerne, der handler om, at kommuneplantillægget og lokalplanen er tilvejebragt i strid med planlovens § 23c, stk. 1.

Udlæg af støjbelastede arealer til støjfølsom anvendelse

Efter planlovens § 15, stk. 1, skal en lokalplan indeholde oplysninger om planens formål og retsvirkninger.

Ifølge planlovens § 15a, stk. 1, må en lokalplan kun udlægge støjbelastede arealer til støjfølsom anvendelse, hvis planen med bestemmelser om etablering af afskærmningsforanstaltninger m.v., jf. § 15, stk. 2, nr. 12, 18 og 21, kan sikre den fremtidige anvendelse mod støjgener.

Planlovens § 15, stk. 2, nr. 12, fastsætter, at en lokalplan kan indeholde bestemmelser om afskærmningsforanstaltninger i form af anlæg af beplantningsbælte, støjvold, mur og lignende som betingelse for ibrugtagning af ny bebyggelse eller ændret anvendelse af et ubebygget areal.

Planlovens § 15, stk. 2, nr. 18, fastsætter, at en lokalplan kan indeholde bestemmelser om isolering af eksisterende boligbebyggelse mod støj.

Planlovens § 15, stk. 2, nr. 21, fastsætter, at en lokalplan kan indeholde bestemmelser om isolering mod støj af ny boligbebyggelse i eksisterende boligområder eller områder for blandede byfunktioner, jf. § 11b, stk. 1, nr. 2.

Efter Natur- og Miljøklagenævnets praksis⁵ kan der ikke stilles krav om, at støjhensynet skal varetages på en bestemt måde, og det er i praksis anset for tilstrækkeligt, at lokalplanen indeholder en bestemmelse om, at udnyttelsen af lokalplanområdet kun kan ske under overholdelse af Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier. Det er således op til kommunen at vurdere, hvilke foranstaltninger, der er behov for i det konkrete område.

Natur- og Miljøklagenævnet bemærker, at lokalplanen ikke fastsætter noget om bestemte afskærmningsforanstaltninger m.v. Som nævnt ovenfor, er det efter praksis ikke et krav.

Det er derimod et krav, at lokalplanen indeholder en udtrykkelig bestemmelse om, at det er *en betingelse for ibrugtagning af ny bebyggelse*, at den fremtidige anvendelse ved etablering af afskærmningsforanstaltninger m.v. er sikret mod støjgener (f.eks. formuleret som en bestemmelse om, at det er en betingelse for ibrugtagning af ny bebyggelse, at Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier er overholdt).

---

⁵ Se bl.a. Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse af 12. februar 2014, NMK-33-00953

En sådan betingelse for ibrugtagning af ny bebyggelse har betydning, fordi en lokalplan som udgangspunkt ikke kan pålægge en handlepligt. Kun hvis der er hjemmel hertil, kan en lokalplanbestemmelse indebære en handlepligt. En sådan hjemmel findes i planlovens § 15a, stk. 1.

For at sikre, at en lokalplan opfylder kravene i § 15a, stk. 1, skal bestemmelser om afskærmningsforanstaltninger m.v. udtrykkeligt være formuleret som en betingelse for ibrugtagning.

Lokalplan 494 indeholder i § 12 og 13 nogle betingelser for ibrugtagning i forhold til fællesanlæg og oprettelse af en grundejerforening. Det er i § 10, stk. 2, anført om foranstaltninger mod forureningsgener om ny bebyggelse og ubebyggede arealer, at disse skal anvendes, placeres, jf. dog § 6, stk. 2, pkt. a), udføres og indrettes således, at beboere og brugere beskyttes mod støj og anden forurening fra virksomheder i og uden for området, men bestemmelsen indeholder ikke sikring mod støjgener.

Af lokalplanens § 10, stk. 2, fremgår: "Bebyggelse og ubebyggede arealer skal anvendes, placeres, jf. dog § 6, stk. 2, pkt. a), udføres og indrettes således, at beboere og brugere beskyttes mod støj og anden forurening fra virksomheder i og uden for området". Bestemmelsen er ikke formuleret som en udtrykkelig betingelse for ibrugtagning af ny bebyggelse.

I planen er der en kommentar til § 10, stk. 2. Heri er det uddybet, hvordan forureningsgener i form af bl.a. støj og luftforurening forventes håndteret. Der er henvist til Miljøstyrelsens gældende vejledninger.

Lokalplanen indeholder ikke andre bestemmelser om forudsætninger for ibrugtagning.

Natur- og Miljøklagenævnet må herefter konkludere, at lokalplanen ikke indeholder en bestemmelse om, at det er *en betingelse for ibrugtagning af ny bebyggelse*, at den fremtidige anvendelse ved etablering af afskærmningsforanstaltninger m.v. er sikret mod støjgener.

På denne baggrund anser Natur- og Miljøklagenævnet ikke planlovens § 15a for opfyldt. Dette er en væsentlig mangel, og nævnet ophæver derfor Københavns Kommunes endelige vedtagelse af kommuneplantillæg og lokalplan med tilhørende miljørapport offentliggjort 25. juli 2013.

VVM

Natur- og Miljøklagenævnet finder grundet Københavns Kommunes oplysninger om, at den igangværende VVM-procedure ikke bare omfatter miljøpåvirkningerne fra etableringen af kanaler og opfyldninger, men fra hele byudviklingsprojektet, at klagen over kommunens afgørelse af 21. februar 2014 ikke længere er aktuel, hvorfor klagen betragtes som bortfaldet som uaktuel. Nævnet foretager sig derfor ikke yderligere i sagen.

Nævnet skal bemærke, at den kompetente myndighed, jf. VVM-bekendtgørelsens § 7, stk. 2, ikke må meddele VVM-tilladelse til at påbegynde et anlæg, før det nødvendige plangrundlag for anlægget er gældende efter planlovens regler herom.

Andre forhold

Natur- og Miljøklagenævnet har herefter ikke fundet anledning til at tage stilling til de øvrige spørgsmål i klagerne, herunder heller ikke spørgsmålet om miljøvurderingslovens § 9, stk. 1, eller

planlovens § 11a, stk. 1, nr. 15, om retningslinjer for bl.a. sikring af kulturhistoriske bevaringsværdier, planlovens § 11f, stk. 4, og § 16, stk. 4, om de kystnære dele af byzonerne.

Sammenfatning

Natur- og Miljøklagenævnet har ikke givet medhold i de dele af klagerne, der drejer sig om planvedtagelserne og planlovens § 5j og 23c.

Natur- og Miljøklagenævnet finder, at klagen over kommunens afgørelse efter reglerne om VVM er uaktuel.

Natur- og Miljøklagenævnet ophæver Københavns Kommunes endelige vedtagelse af kommuneplantillæg og lokalplan med tilhørende miljørapport offentliggjort 25. juli 2013, fordi nævnet ikke anser planlovens § 15a for opfyldt.

Nævnet har herefter ikke fundet anledning til at tage stilling til de øvrige spørgsmål i klagerne.

Nina Herskind
Kst. ankechef

Susanne Spangsberg
Specialkonsulent

Afgørelsen er sendt pr. e-mail til:

- Københavns Kommune, sagsnr. 2013-0184422, tmf@tmf.kk.dk; med kopi til Annelise Sørensen ansor@tmf.kk.dk
- Havnelauget ved næstformand Susanne Bro, susannebro@dadlnet.dk
- MAN Diesel & Turbo ved Jacob Dolleris og Camilla C Nielsen mandiesel-cph@mandieselturbo.com; cammilacnielsen@man.eu
- JM Danmark A/S, Att. Niels Peter Munk, npm@jmdanmark.dk
- Nordicom, nordicom@nordicom.dk
- By & Havn, info@byoghavn.dk